

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	28 november 2023	n.v.t.

Onderwerp

Reactie Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op het tussentijdsbeeld van het Rijk Voorontwerp Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied

Advies

1. Vast te stellen de brief aan Directeur Generaal Regieorganisatie Transitie Landelijk Gebied, de heer J. Osinga, inhoudende de reactie van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op het tussentijds beeld van het Rijk op het Voorontwerp ZH-PLG;
2. Vast te stellen de brief aan Provinciale Staten waarmee de reactie van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op het tussentijds beeld van het Rijk op het Voorontwerp ZH-PLG ter kennisname wordt aangeboden.
3. Vast te stellen publiekssamenvatting reactie aan Rijk op tussentijdsbeeld voorontwerp ZH-PLG.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder:

- In de brief aan het Rijk op pagina 3, onderaan de derde alinea, de zin over wonen en werken eruit te halen;
- In afstemming met de portefeuillehouder een zin toe te voegen over dat de huidige ruimte voor wonen en werken maatgevend is..

Bijlagen

- 2023-10-25 Brief tussentijds beeld Zuid-Holland inclusief bijlagen.pdf
- 2023-10-25 Kamerbrief voortgang provinciale gebiedsprogramma's en eerste maatregelpakketten in het kader van het NPLG.pdf
- GS Brief aan Directeur Generaal J. Osinga: Reactie Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op het tussentijdsbeeld van het Rijk Voorontwerp Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG)
- GS Brief aan Provinciale Staten waarmee de reactie van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op het tussentijds beeld van het Rijk op het Voorontwerp ZH-PLG ter kennisname wordt aangeboden.

1 Toelichting voor het College

Zoals aangekondigd in documenten en Kamerbrieven over het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) heeft het Rijk in een samenwerking tussen de ministeries van BZK, IenW en LNV een tussentijds beeld gevormd van het Voorontwerp ZH-PLG. Het Voorontwerp ZH-PLG is getoetst aan alle voorwaarden en aanbevelingen uit de Handreiking gebiedsprogramma's (maart 2023) en de Spelregels Meerjarenprogramma Transitie Landelijk Gebied (november 2022).

Op 24 oktober hebben wij in een brief van Directeur-generaal Regieorganisatie Transitie Landelijk Gebied (RTLG), de heer Johan Osinga, de terugkoppeling van deze toetsing ontvangen. Tegelijkertijd heeft de minister voor Natuur en Stikstof de Tweede Kamer geïnformeerd over de voortgang van de provinciale gebiedsprogramma's en eerste maatregelpakketten in het kader van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Deze brieven hebben wij op 25 oktober 2023 aan Provinciale Staten gestuurd.

Het tussentijds beeld met eerste bevindingen uit de integrale beoordeling bevat voor Zuid-Holland zowel positieve punten als punten die nadere keuzes, koers, uitwerking of concretisering behoeven. Het Rijk heeft ons een grondig overzicht met bevindingen gestuurd die wij gaan benutten voor een verbeteringslag van ons ZH-PLG.

Naast dit verwachte tussentijdse beeld zijn in de brieven van het Rijk ook nieuwe voorwaarden gesteld voor het vervolg van het proces, voor alle provincies. In iedere provinciale brief staat een passage over 'in 2024 voortzetten van de uitvoering'. Hierin vraagt het Rijk provincies het volgende:

"Voor de toekenning van middelen voor 2024 vragen wij u commitment te geven op een verbeteringslag van uw gebiedsprogramma. Daarom vraagt het Rijk dat uw provincie in de volgende versie van uw gebiedsprogramma:

- Zich committeert aan alle geregionaliseerde NPLG-doelen voor natuur, stikstof, water en klimaat welke het kabinet voornemens is om op te nemen in het ontwerp-NPLG.
- Uitwerking geeft aan de structurerende keuzes rond overgangsgebieden Natura2000 en voor zover van toepassing in uw provincie beekdalen en peilopzet veenweidegebieden.
- Globale keuzes maakt over de ontwikkelrichting van de landbouw in verschillende gebieden, mede op basis van een beter uitgewerkte analyse van het water/bodemsysteem voor het hele landelijk gebied.
- De noodzakelijke ruimtelijke afwegingen maakt en het ruimtebeslag inzichtelijk maakt dat samenhangt met de realisatie van de VHR-doelen 2030, het NNN en de bossenstrategie.
- Verdere acties concretiseert en opneemt die op grond van de natuurdoelanalyses nodig zijn om verslechtering tegen te gaan."

Daarnaast stelt het Rijk een nieuwe deadline voor indiening van een verbeterde versie van het ZH-PLG in de periode 15 augustus t/m 30 september 2024.

De transitie van het landelijk gebied vraagt ook richting en randvoorwaarden vanuit het Rijk. Vanuit meerdere provincies is aangegeven welke randvoorwaarden zij nodig hebben voor de verdere doorontwikkeling van hun gebiedsprogramma. Waar mogelijk werkt het Rijk aan die randvoorwaarden maar wegens de demissionaire status van het kabinet is het helaas niet mogelijk om op dit moment op alle punten uitwerking te geven en voldoende concreet te worden.

De nieuwe voorwaarden voor het vervolgproces brengen twee zorgpunten met zich mee:

- 1) Het gevraagde commitment aan provincies is fors en er is gebrek aan wederkerigheid. Bovendien lijkt het Rijk extra eisen te hebben voordat middelen loskomen.
- 2) Het tempo voor het tijdsplan/planning dat het Rijk in de brieven schetst is niet in lijn met het tempo van de provincies in relatie tot de gebiedsprocessen.

Gezien de inhoud en framing van dit stuk tekst, met name de koppeling met het verstrekken van middelen en het eenzijdig gevraagde commitment op de geregionaliseerde NPLG-doelen en uitwerking van structurerende keuzes zijn deze zorgpunten uitgewerkt in een antwoordbrief aan Directeur- generaal RTLG, de heer J. Osinga.

De provincie Zuid-Holland heeft deze zorgen niet alleen. Daarom wordt in het Bestuurlijk Overleg Landelijk Gebied tussen IPO en het ministerie van LNV op 30 november 2023, aandacht gevraagd voor wederkerigheid en voor een realistisch tijdsplan.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag exclusief BTW	: n.v.t.
Programma	: n.v.t.
Financiële risico's	: n.v.t.

Juridisch kader

n.v.t.

2 Voorafgaande besluitvorming

Op 20 juni 2023 hebben Gedeputeerde Staten het Voorontwerp ZH-PLG vrijgegeven voor toetsing aan het ministerie van LNV. In het Voorontwerp ZH-PLG is opgenomen hoe wij de aanpak van de opgaven in het landelijk gebied voor ons zien en welke invulling van randvoorwaarden wij van het Rijk verwachten om te komen tot een concrete en succesvolle aanpak van de opgaven van het ZH-PLG.

3 Proces

Op 28 juni 2023 hebben de leden van de Provinciale Statencommissie Klimaat, Natuur en Milieu hun opmerkingen aan het ministerie van LNV meegegeven aan Gedeputeerde Staten. Die hebben dit vervolgens in de aanbiedingsbrief bij het Voorontwerp ZH-PLG aan de minister voor Natuur en Stikstof opgenomen. Ook hier is de vraag om invulling van randvoorwaarden door het Rijk duidelijk naar voren gekomen.

4 Participatie en rolneming

Om een zo zorgvuldig mogelijk antwoord aan het Rijk te sturen heeft gedeputeerde van Leeuwen zich door een deel van onze gebiedspartners laten adviseren op de koers en richting van de antwoordbrief. Zij hebben belangrijke en betekenisvolle inbreng geleverd over de relatie tussen het gevraagde commitment en de gebiedsprocessen en over het vertrouwen tussen het Rijk, provincies en gebiedspartners.

5 Communicatiestrategie

De brief wordt na besluitvorming verzonden aan het ministerie van LNV. Na ontvangst door het ministerie wordt de brief aan PS doorgeleid. Eventuele vragenstellers worden verwezen naar de website van de provincie Zuid-Holland.